

La setmana passada, a un teatre petit d'una ciutat gran (immensa de fet) s'hi representava una adaptació força lliure de *Der Kontrabass*, la primera obra coneguda de Patrick Süskind. L'actor va quequejar durant més de la meitat del monòleg, i tot i la seva impressionant interpretació, el públic no li va perdonar les errades: l'aplaudiment va ser curt i desganat i, en sortir, mentre amics i família l'abraçaven i li donaven un ram de flors seques, els arribaven comentaris enverinats (com notes dissonants) sobre pèrdues de temps i exigències de retorn de diners.

Sortint del teatre les ombres es feien llargues sota les soles. Sempre em sorprendran els cels que segueixen clars passades les deu del vespre. Sembla que ningú tingui pressa per deixar-s'hi de veure. La posta és gris i daurada, i els rellotges es permeten uns minuts de silenci. Sense voler-ho, vaig arribar protegit per un exèrcit d'orenetes cridaneres (que de fet, aquí no són orenetes sinó falciots) a plaça Santa Bàrbara. Al quart pis del portal número tres, a la finestra, una dona es canviava fent cas omís a la ciutat que l'observava. Davant la porta del número cinc, una noia amb pijama curt i pupil·les dilatades deia a algú per telèfon que no podia entrar al bloc perquè entre el rebedor i l'escala s'hi havia instal·lat un colom. A l'escàs espai cobert d'herba seca es començaven a reunir parelles amb roba fresca que es descalçaven sense mirar-se els ulls, mentre un grup de *lindy-hop* afinava i començava a provar les primeres escales.

Fent cantonada, a la mateixa vorera de la finestra indiscreta i els ocells invasors, un senyor panxut i calb entrava a un club de jazz que prometia concert a mitjanit. Em va semblar un pla atractiu, tot i que al local, envoltant el que imagino deu ser una pista de ball, amb prou feines hi havia disposades cinc cadires altes sense respatlles. La cervesa era cara i no prou freda, però vaig decidir quedar-m'hi perquè dels altaveus arribava un petit duel a ritme de *bossa* entre Getz i Gilberto. Tenia previst seguir treballant en alguns relats que (com sempre) feia tard en entregar, així que em vaig enfilem a una de les cadires amb una llibreta de color vermell-amb-poca-emoció.

Malauradament (o no), quan tot just havia escrit tres paràgrafs, un personatge de ficció que insistia en ser real va entrar fent grinyolar la porta de ferro. Arrossegava un estoig més alt i ample que ell. Amb dificultat, el va fer baixar els quatre graons entre l'entrada i la pista de ball, i es va acostar a la barra sense deixar anar la carcassa. El vaig veure discutir amb l'amo del local, després suplicar-li, i finalment, separant una mà de l'instrument, l'acord es va tancar amb bitllet per sobre la barra i amb una encaixada ràpida.

«L'actor quec, ara sobtadament músic, puja a l'escenari i comença a desempaquetar l'instrument, que sembla que respiri profundament quan queda il·luminat pel focus blau de la sala. A més del bàrman, només una parella que evidentment està de primera cita, el senyor calb i panxut i jo quedem encarats al contrabaixista. Amb solemnitat reverencial, el músic retira

l'estoig del contrabaix i es col·loca al seu darrere. D'aquesta manera, escudat per la fusta i armat amb un arc llarg i pla, s'escura la gola i ens interpel·la amb un discurs que em resulta familiar:

“Estimats espectadors, oients, públic en general, em dispo a interpretar per a vostès potser la peça per excel·lència per a baix, l'obra estàndard, la millor que existeix, el concert únic i definitiu, de Karl Ditters von Dittersdorf, Concert en Mi major de...”

Abans que hagi acabat de parlar, l'home gras i calb deixa anar un esbufec, i abandona el local mentre xiula una melodia treta d'alguna pel·lícula en blanc i negre. La parella amb prou feines se n'adona, i es concentra en determinar fins on es poden acaronar les cuixes mútuament. Darrere la barra, el propietari es guarda el bitllet de l'actor i es dedica a comptar les corxeres del seu rellotge de polsera. L'actor ha començat a tocar (de forma força malapta i repetint fragments, fent la peça fins i tot més insuportable del que és per sí sola), però ni tan sols han abaixat el volum de Garota de Ipanema que ara arriba dels altaveus.

És dolorosament evident que el contrabaixista és autodidacte, i aviat l'espectacle es torna prou grotesc com per començar a buscar la sortida amb la mirada. De forma literàriament oportuna, la música de fons deixa pas al Desafinado de Jobim, i quasi s'endevina una nova melodia que arriba de la plaça, on el trio ha començat a tocar. Amb la promesa de tornar pel concert oficial de mitjanit, deixo enrere el meu tamboret, que en estar en un dels racons més discrets del local aviat és ocupat per la parella, que ha decidit provar de fotre's mà per sobre la roba. Els desitjos silenciosament sort i sexe, i surto al carrer.»

Em vaig veure envoltat pel so de *Moanin'!* mentre un esbart d'unes quaranta persones saltava endavant i endarrere, els uns contra els altres, sense deixar de riure i oblidant constantment on s'havien de posar els peus o què s'havia de fer amb els braços. Vaig decidir allunyar-me per por a l'enveja més bruta, fugint per un dels passatges inclinats que es recolzava a la plaça, seguint les onades de terra endins que semblaven construir aquella ciutat. Vaig caminar prou estona com per fer tard al concert, sense rumb fix, deixant-me portar pels sons d'una nit vestida de músiques intruses. Un descapotable vermell sense vergonya, un tocadiscs a la finestra d'un primer pis, un restaurant amb música ambient. L'atmosfera lila que porta a escriure, fins i tot de peu, sota els fanals.

«Deixo que les sabates em menin sense posar-los cap condició, intentant aïllar ara i adés notes conegudes del so ambient, saltant amb passos triples que acaben en entrebancs. Finalment, decideixen aturar-se paral·leles l'una a l'altra davant l'aparador d'una llibreria sense reixat però evidentment tancada, il·luminada tènuement per bombetes grogues que pengen damunt les estanteries. Cada llibre dibuixa ombres privades que multiplica el nombre de pàgines, d'històries,

de secrets. Imagino obrir un dels llibres de l'última estanteria per la pàgina noranta-cinc, i obrir-ne qualsevol dels més baixos per alguna pàgina aleatòria. Olorar i en l'olor notar la diferència, potser un encuadernat de vainilla, potser a fum d'havà d'algun propietari anterior. Canviar-los de lloc i veure com els companys de nivell reaccionen al canvi de textura, d'humitat, d'olor. Inclús al canvi de música, perquè alguns llibres tenen un so, algunes vegades fins i tot real, que es pot sentir mentre es llegeix. D'altres, en canvi, necessiten un adulterant, i s'ha d'encendre la ràdio o llegir vora el mar, per omplir el buit que ocupa l'espai on hauria d'existir la subtil tonada del text.»

Em va distreure un home que em va envoltar, desplaçant-se simultàniament pel carrer darrere meu i pel vidre de l'aparador. Avançava a bon ritme, duia una gavadina blava que li volejava al voltant dels genolls i un barret de palla força ridícul. Durant un segon, ens vam trobar els ulls, a la imatge inodora que vivia al mirall de vidre. Recordo encara el calfred en caure dins aquella mirada gris, líquida, en resseguir les faccions esquerdades i els narius exageradament oberts de l'individu. No somreia amenaçadorament, no feia cap ganyota de ràbia o d'horror. I tot i això, em vaig quedar immòbil, incapaç de girar-me, de deixar d'encarar la protectora foscor coneguda de la llibreria. No va ser fins que el vell es va haver perdut carrer avall, direcció sud-est, que va semblar que els peus em tornaven a pertànyer, i em demanaven amb insistència començar-se a moure.

Era prou tard com per haver de córrer per arribar al concert, així que força convenientment, vaig remuntar el carrer en direcció oposada, deixant enrere la llibreria i els personatges sense olors ni colors que semblava amagar-hi. Mentre arribava a la plaça, desitjava que els alegres ballarins haguessin decidit assaltar el club de jazz per expulsar-ne el baixista quec i actor desafinat, uns cridant el nom del Duc i els altres el del Comte. Però en trepitjar el nou escenari, no m'hi esperaven ni Ellingtons, ni Basies, ni Fitzgeralds.

Vaig quedar enlluernat pels senyals ara blaus ara taronges dels serveis d'emergència que es congregaven al voltant d'un dels immensos plàtans de plaça Santa Bàrbara. Agafat amb una mà a una de les branques més altes, i alternant la visió de caiguda lliure galileica amb la de la finestra ara emmudida, un nen es lamentava d'haver de perdre's el seu propi enterrament, ja quasi en braços d'un bomber vestit de colors apagats. «Aquest tipus de vestit no es permetria a la cerimònia que s'organitzaria per acomiadar-lo. Seria un esdeveniment preciós, ple de color. Tothom hauria de portar vestits d'estiu i camises amples. Una festa amb molta música, amb cinc orquestres i grans cantants, que tocarien les peces més famoses d'Armstrong, Coltrane i Davis, i de Franklin, Simone i Motis, i aquesta última vindria ella mateixa a cantar-li a les seves restes. Tothom recordaria per sempre el final del petit infant que s'havia enfilat a l'arbre mentre sonava aquell tema tan famós de Goodman, i que se n'havia llençat durant el solo de bateria.» Quan va

tocar terra, però, el món en va perdre l'interès. El conjunt de curiosos, nudistes i pares preocupats es va anar desfent, fins tornar a la normalitat anodina i a la quotidianitat amusical. A causa del trasbals inicial, el concert de mitjanit, s'havia ajornat fins a nova ordre, i l'amo del local havia decidit tancar per anar a abraçar els seus fills.

«Penso que tant de bo se m'hagués acudit a mi una història tan bonica com aquella per escriure-la. Un nen que s'enfila als arbres per saber com sona la música de sentir-se viu? Per veure des del blau fosc que l'envolta tot el que deixa de ser important, com els aguts que es perden en l'aire i els greus que es mantenen massa a prop del terra per sentir-los, molts metres per sota seu? Tant de bo alguna vegada trobi dins meu alguna melodia tan delicada i penetrant com la del senyor Sommer, tan terriblement inoblidable com la de monsieur Grenouille o fins i tot tan ridícula i tremolosa com la de Jonathan Noel.

Seguiré buscant. Potser la pròxima vegada ho aconseguixi.

Ens llegim aviat,

El Llum de l'Escala. »